

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Šifte tsadiqim

Lerner, Pinḥas <mi-Dinovits>

<ץיבונידמ> סחניפ

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 5681 [1920 oder 1921]

בקע

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9418

ענו צעק זה ייחס להם תואר עם נורה אהבה זהם כאוונר
עני וזה הלחיך וגו' ואוונר וני כעונך ישראל וגו' ואוונר
שלא עני וגו' וז"ל ופן השא עיניך השנוימה וגו' ואחכס
לקח וגו' לעם נחלה כיום הזה וגו' והבן היעז :

שמע

ישראל די אלהי די אחד וגו' רש"י ז"ל די
שהוא אלהי ענה ולא אלהי האומות הוא
עמיד להיות די אחד שכל כי אזו אהפוך אל העמים
שפה צדורה לקרא כולם צמס די ונאמר ציוס שהוא יהי
די אחד ושמו אחד עכ"ל רש"י ז"ל ואפ"ל עפ"י דצריהם
ז"ל (ר"ה) די די אי קודם שיטעא ואי לאחר שיטעא
וכי והקטם הראש ז"ל קודם שיטעא לונה לריך רחמים
ואי על הרעור חין ונחשבה רעה ונלטרפת לנעשה והירוך
נחשטצות ע"ז ח"ו דכחיז לנען הפוס אח צני ישראל
צלצס עכ"ל ונויאל לעמיד צביאה ונטיה צ"צ שחאמר ואח
רוח העוונתה אעבור ון הארץ והאליים כלי יחלף
ונויאל לא כלטרך להכפלה השס צ"ה ועד"ז יאח הכחוצ
כוין חומר די אלהי כשיהיה השס הו"ה צ"ה אלהי
והיינו לעמיד ויהיה שס אליים נעקר ון העולם אז יהיה
די אחד ולא כלטרך להכפלה השס והבן אונס זה יחא
לפירוש הראש ז"ל אזל לפירוש הרין ז"ל וכו' ודברנו נזה
בנוקם אחר ע"ש :

עבה

והיה

עקב חשונעון וגו' ונרצ הלדיק וכי
מברדיטשוב ז"ל אוונר והיה עקב
חשונעון ושור לך די אח הצריה וגו' והקדרה שלפניה
נוקיים היום לעשותם ויוצן ע"ה היום לעשותם עליך
נוטל לעשותו הנוטל היום חכך וניד כשנחא לידך ואל
חחויילכה כלל כי סוף סוף תהיה נוכרה לעשות הנוטה
ותלערך להחגלגל ע"ז צנלגולים רבים כדי לעשות
הנוטה וכיון שסוף סוף נוכרה אחת לעשותה ולנוס
חחויילכה והו והיה עקב חשונעון פי צעקב וצקוף
תהיה נוכרה לשנווע לכן נועצ שחשנה היום וניד
ולא חחויילכה כי אח לא תעשה וניד ונרלה להנחין ולשנור
ולשחויין הדבר סופך שגס הש"י יהא נחונין לך הצריה
והסחד והשנועה שנסצע והו ושנור לך גס די אח הצריה
והנוצות ושנור הוא נלשון ואצו שנור אח הדבר לשון
הנחיתה עכ"ל הקדוש :

או

יאמר והיה עקב חשונעון וגו' אפ"ל רנוז לשבר
הנוטל צעולס הצח כי עקב לשון סוף הוא
כמו שפרש"י ז"ל (ההלים י"ע) צשנורס עקב רצ סופן
של חלנוידי חכמים לצוא לדי גדולה עקב לשון סוף
הוא ויש לו חצר צלשון ונשנה עקבות ונשיחא עכ"ל

רש"י ז"ל והנראה לי דגם נלשון הנקרא יש לו חצר
כד"ל עקב עמה יראת די וגו' וכל נוקם שנאמר ויהי
הוא לשון לער . והיה ה"א לשון שנוחה כמדוע ח"ה והיה
עקב כלומר יחא לכס שנוחה ורצ עוב הלפון ללדיקים
באחרית הימים לעוה"צ : **או** ירמוז ליונות הנשיח צן
דוד שעמיד להגלות צ"צ וכל זה צאס חשונעון אל נוטל
די כי אפיט קץ דנשיחא אוונר ז"ל כל הקלין כלו ואין
הדבר חלוי אלא בתשובה :

או

ירמוז לנו התורה הקדושה לנו"ש ז"ל היום אח צקוין
חשונעון כלומר בכל זמן ובכל טעה שיעשו ישראל
תשובה תיכף וניד יחא הקוף ואחרית עוב וקץ לגלותו
וח"ה והיה עקב חשונעון כלומר בכל עח שחשונעון והיה
העקב כי חמוד פחוה ידו לקבל השצים או ע"ד הפטע
והיה עקב כלומר אינתי יחא העקב והקוף גמר אוונר
חשונעון אל נוטל די אלהיכס וגו' :

והסיר

די ונוך כל חולי וגו' רז"ל אוונר (צצ)
נליעא פרק הנוקבל) אוונר רצ זה העין
ופרש"י ז"ל כל חולי דבר שכל החולאים חליון צו
די יוקי צר חניכא אוונר זו לואה וכו' די חניכא אוונר
זו לינה דאוונר די חניכא הכל בידי שמים סוף נוליס
פחים שנאמר ליכס פחים בדרך עקב שוונר נפשו ירוח
והס וכו' ע"כ ולכאורה כלפי ליוח והנפרש"י ז"ל הארץ
לנועניחס . והנראה אללנו בהקדס דצריהס ז"ל חוץ
די חניכא הכל בידי שמים חוץ וניראה שנים (צרכות)
שנאמר ועשה ישראל ונה די חלקך שואל העונך כי אח
ליראה וגו' ע"ד פשוטו ליד ונאוונר ואחא הקיבות אח
לצס אחורנית וגו' ואוונר כחומר ציד היולר כן אחס
צדי ציה ישראל ואוונר ואשר הרעותו וגו' ונורגלה
צפונייהו דרצבן וכל ישראל להחפלה עפ"י טסח שקדו
לנו חנשי כנסת הגדולה ז"ל ועבר לצנו לעבדך באמת
וכי ע"י צשנוונה פרוקס להרנצ"ס ז"ל הארין שס צאוונ
כי החקתי אח לצ פרעה ותורף דצריו טהיה צו
אוח גדול ונפורסנות שאפשר שיעטס האדם שיונענה
ונחירתו וכו' ע"ש ואיך אפשר להעלות על הדעת שח
אינו צדי שנים חלינה לוונר כן אונס הכל צרא הקציס
אלא הרטון צזה טהה הדבר נוסר הקצ"ה ציד האדם גס
צליכי פחים ונסר אלו החולאים צדי האדם לנעס הידוע
לו וצדי כצטי דחונכא לונה לך ובאמת אלו ואלו
ציד הקצ"ה להקיצ לצ האדם לרטינו אונס חין גמר עליו
צזה וננסרה לצחירת האדם נשאי"כ שאר דרכי נס
אדם נגא עליו צעה ילירתו ע"ד אונרס ז"ל (דס
פ"צ) נוציא הטפה וגור עליו חכס וכו' או עשה
וכי ולדיק ורשע לא קאוונר כי זה כחן לצחירת
וקרא צש"ס צצצריהס ז"ל (שצח פרק ויי שחשין)
נוז

הכל טעם גורם הכל לפי מזורי וזהו ח"ה להשתמי חס לא בזכר
 גדול הרבה ונאחד או בזכות דרכים כאמורם ז"ל אין ונול
 לשראל וצומקת (כחצות פרק אלו נערוה) פרטיי ז"ל
 פחים צידי אדם נכה שלא ונזירה נולך ע"כ וכן
 ז"ל צומקת (ע"ג ג) ע"ש ולא ולמד ודקדק צענוק
 לטובם ויה שאמרו בלשון הכל צידי שמים וכו' ולא
 אמרו הכל צידי הקצ"ה ולשון זה כאות ולחות לשון כנו
 בולטו דבריהם ז"ל צמקום אחר אמרם ז"ל (תענית 3)
 ונפתחות צידו של הקצ"ה וכו' ונשערו וזה כי לא יתכן
 לחייב לומר חוץ ויראה שמים כי באונם גם יראה שמים
 צידי הקצ"ה וזה דקדקו בלשונם ואמרו הכל צידי שמים
 ציד הנוערכת שמים וכל דבר יתכן ציד ונוערכת
 המונים הכל לפי טבע שהטביע הקצ"ה בחכמותו
 שנין הידוע לו אונם יראה שמים לא נוסר לנוערכת
 שמים רק יתכן לבחירת האדם וכן ע"ד קוצב אמרם
 כל צידי שמים חוץ ולימים פחים כלומר הכל נוסר
 ונוערכת השמים והכל לפי מול סנצרה זו חוץ ולימים
 פחים שהוא שורש גדול להנהגה הצריחה זה לא נוסר
 ונוערכת השמים רק לבחירת האדם אבל לעולם הם ציד
 הקצ"ה לטעור חס האדם ונחלו הגדול הזה וצידו של
 הקצ"ה להפך ולסדר הנוערכת השמים כרלוטו צרבע אחד
 עינייהם וכל ונוערכת השמים צידי הקצ"ה כחומר ציד
 וכל וכיון שידע ר' חכמה וזה העיקר הגדול ונלאו לצו
 פרש הכחוצ צומה שאמר כל חולי ו' לילה כי היא עיקר
 חול והעד שלא נוסרה לנוערכת השמים וזה שיליד
 ל דבריהם ז"ל אלו הלא אמורא אחד אמרם אלו השמי
 ונראות חוץ ויראה שמים וחוץ ולימים פחים ע' (כדה)
 (ע"ג) ואין סידך לומר ככאן אין לעידן ון הכללות הפילו
 מקום שכאמר חוץ כי זה לא יתכן רק דצרי התכלים
 ל דצרי האמוראים כידוע לנו ומכללי השם ודצרי
 חספוט צמורא (צבא צמרא קנ"ד) גם (כחצות
 פ"ד) פירשנה דחוץ ויראה שמים לאמר צענוט הוודות
 צבור או חלש טפס או חסם וכו' וחוץ ולימים פחים
 אמר צמאנועות הלא על האדם וצמקרו וצבדות האון
 חס החוספות (ונבילה קיה) דיה הכל צידי שמים ושם
 קשו הא דאמר חוץ ולימים פחים הא כתיב לפני קרבו
 יעמוד ותירטו דנייני דטפס הנינה צבא אחס כדכתיב
 שא דקרא ונשליך קרבו כפחים עוד הקשו הא כתיב
 ונחנחו ותירטו דנייני צמולכי דרכים אצל
 צביתו יכול הוא לטעור חס עלמו עכ"ל וק"ק
 לא ונחרכי כן על קשיא הראשונה ודצרי
 כאן ונקומו ואחס לרין ענייני רפואות
 וזה הן אונם שכהורה הקדושה כחנה
 רפואות כדכתיב ורפא ירפא דצו ז"ל (צרכות
 צבא קמא פרק החובל) ונכאן שנחנה
 והאי קסות לרפואות והאי קסות קסות דמילת הוא ונכלל

פיקוח נפש הוא כי הואיל שמהללין שבת ברפואות שונע
 וינה פיקוח נפש הוא ופיקוח נפש דוחה שבת והריון הרי זה
 ונצוצה כדחנן (יונא פ"ג) ונאכילין אורו עפ"י בקיחין ואמרו
 שם בצמורא ווי שאחו צולמוס ונאכילין אורו דבס וכו'
 וכל רופא שידע הוא בחכמה הזו חייב זה ואם מווע עלמו
 הרי זה שופך דמים וכבר אמרו רז"ל (ירושלמי כדרי) שלא
 ון הכל אדם זוכה להתרפאות ובאונם עליה רבה הוא
 לאדם שירגיל עלמו וילמוד עיני רפואות והוא כחמד
 ונשאר המלח התורה והשצ' שלפענמים יצא ונה הללת
 נפש וכבר ידעה אמרם ז"ל (סנהדרין פ"ד) כל הנקיים
 נפש אחס וישראל באלו קיים עולם מלא והאריך צוה
 הרמזים ז"ל אונם הכל ווי שידע צעלמו שהוא מוונחה
 לא כנו צמא"י שגם העבד אשר ילא חפסי ונאדוכי
 צידיעה הקטנה בהקזת דם חכפ קרין אורו צמס חסם
 ונוונה עם מהיות טעוילם לא ראה נאורות החכמה
 ולא יעלה על לב שום אדם ללמוד חכמת הרפואה חס
 לא מלא כריקו ונחלה צמ"י שצב וצבע"פ שאו הוא מלא
 י"ש וכבר כי הרי הגאון ונח"י ויתכן ז"ל צקי כרתי ופלתי
 וז"ל דרדע ככל ונחקרים שהרופאים אין צהס דבר צרו
 ופחלעיו לומר עליו כי הוא זה צרו בלי ספק רק לפי
 שכלם ונראה עין ישפועו וכו' עכ"ל ורלתי רופא ונוונה
 אחד באונם וצידו הרבה קונטרסים צקבלה חס ופסי
 חיס וכתיב צו הרבה רפואות ועיניתי צהס והלחתי
 כונה דברים הנראים לכאורה שהם נדרכו האמורי
 וללא שהכרתיו נדת ישמותו וזהו צעל תורה ויראה
 שמים הייתי גור עליו שישפס ונרוצ הפלרתו צי
 נחתי חס לצי לחקור צהס חס מותרים הם על פי
 דין תורה והארכתי עליו הרפואות הרבה צמקצתי
 וכאן אין ונקומו ונחזור לדצרינו וכאמר עוד שאין שום
 דבר גדול או קטן שלא יתנהג בהשגחה פרעיות
 וידוע שיש שמי ויני הכהגות שהש"י מנסיג עלמו
 ח' הכהגה טעניות צ' הכהגה הטבחות היא הכהגה שבת
 ונחנהגים אונם ישראלית ונלד מורתינו לתת לאיש כדרכו
 וכפרי ונעללו וסוף אמר ז"ל הכל צידי שמים ולא אמרו צידי
 הקצ"ה כי באונם הכל צידי הקצ"ה שהוא רוננו להנהגה הטבחי
 ולא היה שייך אח"כ לומר חוץ ונדצר פלוני לזה אמרו הכל
 צידי שמים רוננו להנהגה טעניות שזה הילדות השמים
 והגלגלים ונוערכת השמים ונלד טענס ולזה קיים שפיר
 חוץ ולימי פחים שזה חכמה צדך הנהגה טעניות רק
 צדך הנהגה הטבחות ולמד זה מאמורו ונשליך קרבו
 כפיתים ואמר ואין נסתר ונחנחו הרי דהכחוצ ועיד
 שהם ונחנהגין צדך השגחה פרעיות ולפי זה ונחורן
 קוסיות החוספות ז"ל צמגילה כ"ה דיה הכל צידי שמים
 צא"ד וא"ח הא כתיב לפני קרבו ווי יעמוד וכו' וכתיב
 ואין נסתר וכו' עכ"ל ולפי מה שפירשנו דצרי הגמרא
 צמונת אמרם ז"ל הכל צידי שמים שמים דוקא אין

נקום לקשייתם ז"ל ועד"ו חוננו חוץ ויראה שנים כלומר
 שזה אינה נחכה בהנהגה עצמות אלא או צדק הצחירה
 ביד האדם או לפעמים צדק השגחיות כמו טענה לפדעם
 כאוננו כי החזקה את לב פרעה שנטל אומה הצחירה
 כמ"ש הרמב"ם ז"ל בטוונת פרקים ע"ש ול"ה חוץ ויראה
 שנים חוץ וליכס פחיס ולא קחרי כי כל אחד צחיה
 לעלמו . יראה שנים כחן לצחירה וליכס פחיס יחן
 צדק השגחה . ונ"ש שומר כפשו ירחק והס הכי הוא
 ודאי שומר כפשו . כפשו דייקא ולא אור גופו כי כפשו
 הייט שומר כפשו ונלחלכלך צעמאס ונדות רעות חיו
 וכאשר יהיה האיש החקיד שומר כל ונ"ה ד' יסורו
 ד' וכל חולי ח"ש וסקרי ד' וונך כל חולי זו הליכה
 ופרש"י עכל החולאים חליון זה עכ"ל וזוהר אורח
 צפיה כי האיש הנוקרר עלמו צעלוח צעמאס הוולח
 זה חיו צחיה עונך ד' בטוונת וזה יארע להאדם
 שיצבר עליו חיו ורה הטחורה יקוד העפר ויצטלוהו
 ונעצרת הצורה ביה הם רמזו בקוד לכה וכל חולח
 הפסג תלו זה דח"ל אכל מי שצוד ד' צמיונות
 וצמיונה יכל וכל נקרה העצמים וזה הכל צדי
 שנים צמקרה הטבע חוץ ויראה שנים הייט לוי ש"ס
 צו יראה שנים זה יולא וצחיה נקרה הטבע והרצ
 הליך וכו' ה' **ברוך** ז"ל ציאר כי לדיק ונשל ציראח
 חליס ולפ"ו ונחאר קיווקר הכל ציד האדם חונס
 ופני האפק חקיד לזה הכל ציד הקציה ח"ה הכל צדי
 שנים הייט ציד הקדוש ציה ולנה חין הליך ונעלה
 גור חונר חוץ ויראה שנים הייט ופני שעדיין הם
 צאון וצחיה יראה שנים ולזה חין צידם הצחיה לדיק
 ונשל עכ"ל אכל כשוכין מעמיהם אז הם צחיה לדיק
 ונשל והו חוננו שומר כפשו . כפשו דייקא אז ירחק והס
 ויהיה צחיה לדיק ונשל :

כ חוננו כלצדק רבים הגוים האלה ונוני איכה אוכל
 להוריסם וגו' ונעט ונעט וגו' חפ"ל ע"ד חוננו ז"ל
 (סוכה פ"ה) אכל הגדול ונחצירו ילרו גדול ונונו וכו'
 כי ירע שהאדם לדיק לעצוד ד' צמני ילריס כי לעולם
 לא יצוא האדם לעצוד להס"י בטוונת וצטוב לצב כי
 חס ונחילה לדיק לשונח עלמו בטוונת גופניות ע"ד
 הוול חל שאור ונלח דצדיותא קודם ליוודו כדי
 שיבדחו רבן וזו רגיו ילע על יל"הר וניד יקח זה
 הטוונת להס"י ולא להתפארות צני אדם חיו וזה
 ונכיע הק"ה ועושה ונהילסיה ילעו ונכפיה ליה כי צלוח
 ד' דרכי חס גם חויציו ילריס חו זה רמזו לנו ז"ל
 צמנחם העושה הטובה ונחצה וזווחו נעשו לו כחיות
 ונחצה היינו ונצחייט טוונת וצטוב לצב וזה נקח גם
 להיל"הר ונעשו וזווחו וזווח טוונת ונחצה אכל
 הקצ ויראה חיו צחיה וכו' כי חיו ונחצה וזה להיל"הר

כי העובד ויראה חיו כזה רק ונוולת לא טענה כמ"ש
 הרצ צרעורה צחיה ע"ש חונס מי שעדיין צרעוהו חיו
 ע"ש ונח"ל"ע יל"הר וכל מה שלונד צטוונתו ארצה
 ונוסיף כח וצורה להס"ה ציו כמ"ש צח"ה ס"י הקע"ה
 ע"ש חו רצום הגוים האלה ונוני היינו הקליפות הם
 רצום והס ונוני וצטובי שאכי הכשרתי והזונתי אוחס
 ונחחס צועש"י שאינס טוונת חיו וח"ה איכה חיו
 להוריסם . כי צמחצוה אוח סל אחרים הנוקצין אוח
 הייט יכול להעלותם אכל כיון שהגוים האלה כולם ונוני
 שאכי הכשרתי הונכתי אוח ונלדי הם ח"כ חיו צחיה
 לכליתם ח"כ חצר חס עלוני ונחוחי לגמרי עד שיכל
 כל כוחות הגופניות ועד כלות הפסג ואיך אוכל לקצו
 יקורים וקיופוסים כזה ל"ה הכחוצ ונעט ונעט וגו' הוול
 נחנה עלה להאדם שרולס להייסיר דרכיו ולהחחרע ע"ש
 העצר ולתקן חס עלמו להבא שיצבר כוחותיו ונעט ונעט
 ולא יכלה כחו בפעם ח' והבא לער ונסייעין לו .

א חוננו כלצדק וגו' צלדקתי הצחיה ד' לרשע
 חס הארץ הוול וצרעמט הגוים האלה ד'
 ווריסם ונסיף לא צלדקתך וגו' כי צרעמט הגוים
 האלה וגו' יליד דונחיל חל חוננו וגו' וצרעמט הגוים
 האלה וגו' וסייס כי צרעמט הגוים האלה וגו' וח"ה
 ע"פ פשוטו ע"ד שטוונתי קיפור ונעשה שקיפור חיו
 הליך וכו' ה' **אדר"ה** קליווחי ז"ל הצחיו עוד נש
 קדושים ע"ש על פסקו קדושים חיו וכעת כח
 לפרש גם כאן על פסקו זה חונר הרצ הכיל על ע"ש
 חיו הייט צילוחי ציטיצה צפרא ונהס צחוחו חיו
 היה עיר קענה וחכמים זה ונעט ונלח זהם חיו
 אחד עקיר והיה לו צח הגיעה לפרקה ורלה ליתן ל
 צעל חיו וכו' ונפל לי צמחצוהי טוזה פ"י הפסוק
 צחונר קדושים חיו כי קדוש חיו וגו' ולכאור זה וזה דיון
 קדושה צער ודס לקדושת אלהי צווח כל העולמים חונס
 יכוין זה לנור כי פן וחולי יחונר האדם כלצו חל
 כשאפילו חילך צטריות לצי להרשיע צוחר על כל זה
 חתעלה צוחר צקדושה ונחצו טצגויס וכו' ועד
 אפטר לפרש גם כאן דזה כונת הכחוצ חל חוננו וגו' ח
 חר שרלו השרחל כציסת הארץ היה לנעלה ונחצו
 לא צכח ולא צחיל וקצרו טזה גרס זה בהלטרפות
 שניהם היינו וולד לדיקתם וגם וולד רשעתם של הצצט
 חונות אכל חס לא היה הלטרפות שניהם לא היה הארץ
 וקיהא חס החונות וכפי הקצרה זו ילנח ומה ריעושה
 גדולה כי חר שיכצשו הארץ ויחצו צה אז ויסונן יסווח
 ויצעט כי יחוננו ונחצה יט לנו לולך צטריות לצב כי טו
 לא יבוא עליו טוס חוננו ולסון וגרטינו ון הארץ כי ל
 כנלח ולא ינלח טוס חוננו שיהא יוחר לדיקים ונוני ס
 חיו כסירשינו עם ישראל צוחר חעפ"ב הם לדיקים
 יוחר

יוחר

